

การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
เจษฎา พรหมบุตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤศจิกายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**INTERNAL ASSURANCE IN EDUCATIONAL EXPANDED SCHOOLS
UNDER BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1**

Jessada Prombut

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

November 2012

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1	
ผู้วิจัย	เจษฎา พรหมบุตร	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร โคตรบรรเทา	ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมิตร ประชานันท์	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา วิชาการบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งหมด จำนวน 317 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวตามวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยสำคัญปรากฏดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวม รายด้าน และรายข้อเกือบทั้งหมด ยกเว้นเรื่องสถานศึกษามีการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมและรายด้านเกือบทั้งหมด ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกันในระดับ .05

TITLE	Internal Assurance in Educational Expanded Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1		
AUTHOR	Jessada Prombut		
THESIS ADVISORS	Associate Professor Dr. Sunthorn Kohtbantau	Thesis Advisor	
	Assistant Professor Dr. Nawamin Prachanant	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2012

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the internal assurance in educational expanded schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 in 4 aspects: quality of student, learning-teaching, educational administration and management, learning community development. The samples were 317 school administrators, teachers, and basic educational committees. The instrument used in this study was a questionnaire with its reliability at .97. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The findings were as follows:

1. The operation of the internal assurance in educational expanded schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 as perceived by school administrators opinions of the school administrators, teachers, and basic educational committees both as a whole and at each aspect were almost at high levels, except in item of schools have used information technology all means to facilitate to self-learning and participative learning was at highest level.
2. The comparison of the operation of the internal assurance in educational expanded schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 as perceived by school administrators opinions of the school administrators, teachers, and basic educational committees both as a whole and at each aspect was almost not different, except the learning community development was statistically significant difference at .05 level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมินทร์ ประชานันท์ และดร. ประชิต อินทะกนก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สมคุณา กรรมการสอบ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายชาญณรงค์ ศิริอำพันธ์กุลศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 นายธัญวิษณุ ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดหนองกรก และนายณัฐชัย เอี่ยมสร้อย ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดชีคูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างการใช้แบบสอบถาม ตลอดจนผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการทดลองใช้แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา บुरพจารย์ คณาจารย์และผู้มีส่วนในการเกื้อกูลและให้กำลังใจในการศึกษาแก่ผู้วิจัยทุกท่าน

เจษฎา พรหมบุตร

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	7
แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	10
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	11
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	25
การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
สมมติฐานของการวิจัย.....	77
วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	81
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	81
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	94
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	105

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรียัง
Buri Ram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพตำแหน่งจำแนกตามอำเภอ.....	59
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง.....	65
4.2 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	65
4.3 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	66
4.4 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการเรียนการสอน.....	69
4.5 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา.....	71
4.6 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	74
4.7 เปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง เป็นรายด้าน.....	75
4.8 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	76

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การพัฒนาและการปรับปรุงมาตรฐาน.....	32
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	57

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรีย
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีการพัฒนาก็คือการศึกษา แต่จากสภาพการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมามีความแตกต่างกันกับการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพราะว่าในอดีตการที่ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้นั้นจะต้องเชื่อฟังครูผู้สอนโดยไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ เมื่อสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลง มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ประชากรมีจำนวนมากขึ้นและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีครู อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละสาขาวิชา มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ มีการพัฒนาหลักสูตร ตลอดทั้งกระบวนการเรียนการสอนที่มีอย่างหลากหลาย สื่อการสอนมีผลต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการจัดระบบบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สุพล วังสินธ์. 2545 : 29) บรรยากาศแห่งการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปมาจากที่ผู้เรียนจะต้องจดจำตำรา เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูแต่กลับเปลี่ยนแปลงเป็นสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างเสรี แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการจัดการศึกษามาพัฒนาตนเอง นั่นคือเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

ในเบื้องต้นประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการขยายการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อที่จะให้คนไทยได้มีโอกาสเรียนรู้เท่าเทียมกันในเรื่องของคุณภาพการศึกษาซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมา ยังให้ความสนใจน้อย สภาพการดังกล่าวทำให้ผู้บริหารการศึกษาต้องหันมาทบทวนการจัดการศึกษาใหม่ เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านต่าง ๆ การศึกษาจะต้องช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 5) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคน และการประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นจะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายกำหนดไว้

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ดำเนินการ โดยบุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมินทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานเป็นรูปแบบเฉพาะของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องที่โรงเรียนบางแห่งยังไม่มีประสบการณ์ ผู้ปฏิบัติขาดความชำนาญ ทำให้การปฏิบัติในเรื่องการประกันคุณภาพขาดความชัดเจน ไม่เป็นรูปธรรม ผู้ปฏิบัติมีความเชื่อมั่นในผลการดำเนินการต่างกัน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาชาติ เห็นว่าแนวทางการประเมินภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาการดำเนินการ เป็นการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาว่าดำเนินการพัฒนาเพียงใดและได้ดำเนินการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดหรือไม่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และ
ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน
จำแนกตามตำแหน่ง

สมมติฐานของการวิจัย

ที่มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา และเป็นข้อเสนอแนะในการเปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เป็นข้อเสนอแนะในเรื่องสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงงานเพื่อพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการเรียนการสอน
3. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

4. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,789 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,159 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 567 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. 2550 : 85 – 88)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงในประสิทธิ์สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 – 149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 12 คน ครูผู้สอน จำนวน 205 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 100 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยให้กระจายตามขนาดของโรงเรียนตามสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง จำแนกเป็น

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ครูผู้สอน

3.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

3.2.1 ด้านการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

3.2.4 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ของสถานศึกษาในมาตรา 48 ที่ระบุไว้คือ ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 29 – 30)

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ใช้ในการประเมินภายในของสถานศึกษา ใช้กรอบในการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4 ด้าน 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 9 – 14)

คุณภาพผู้เรียน หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มี 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ด้านการเรียนการสอน หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มี 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงาน ที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดีและมีครูพอเพียง และ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มี 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร สถานศึกษามีการบริหาร และจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

อย่างหลากหลาย และสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มี 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น และสถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา
3. กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาที่ช่วยสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าผู้ที่เรียนจบการศึกษาจะมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีผู้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2540 : 16) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาคือ กระบวนการที่ยกมาตรฐานของสิ่งที่จะประกันให้เข้าสู่มาตรฐานคุณภาพหรือเมื่อสิ่งนั้นยังไม่เข้ามาตรฐานหรือยกระดับของมาตรฐานคุณภาพให้สูงขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 18) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบสร้างความมั่นใจให้กับสังคมหรือชุมชนว่าโรงเรียนของชุมชนได้รับการพัฒนาถึงเกณฑ์มาตรฐานสามารถจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลานของชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนที่เรียนจบแล้วได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

กษมา วรวรรณ ณ อรุณยา (2541 : 16) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบประกันคุณภาพที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดการศึกษาจะบรรลุความสำคัญคือ เด็กได้รับการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาอย่างน้อยในระดับพื้นฐานที่เด็กไทยพึงได้รับและมีโอกาสพัฒนาไปจนเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

สงบ ลักษณะ (2541 : 2) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการปฏิบัติของหน่วยผลิตที่มุ่งเน้นจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ผลิต ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาที่จะได้รับการประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงกับความมุ่งหวังของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษามีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ ได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียน

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา (2541 : 2) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมแนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่วางไว้แล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2541 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะผลักดันให้ปัจจัยต่าง ๆ มีคุณภาพและนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

วารินทร์ สิ้นสูงสูด (2542 : 5) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และนักเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางที่เป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 18) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการคือชุมชน ผู้เรียน ผู้ปกครองให้เกิดความมั่นใจว่าโรงเรียนสามารถจัดการการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 40) ได้กำหนดแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษา คือ กำหนดคุณลักษณะบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัด
2. การควบคุมและการแทรกแซงคุณภาพ คือ การติดตามตรวจสอบและการกำหนดมาตรการเพื่อให้สถานศึกษาได้ผลิตสินค้าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยกำหนดให้มีการประเมินตรวจสอบเป็น 2 ลักษณะ

2.1 การประเมินภายใน เป็นการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียนและรายงานให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

2.2 การประเมินภายนอก เป็นการติดตามผลการตรวจสอบจากผู้ประเมินภายนอกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระซึ่งอาจจะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายทำหน้าที่ประเมินทุก 5 ปี ใช้เวลา 3-7 วัน แล้วเสนอรายงานให้โรงเรียนทราบแก้ไขปรับปรุง

กรมวิชาการ (2540 : 30) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. รัฐกระจายอำนาจการกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรในจังหวัด สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท
2. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
3. รัฐต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีระบบการตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษาและระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2543 : 2) ได้เสนอขั้นตอนในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้
2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาหรือต้นสังกัดเพื่อยืนยันช่วยเหลือ สนับสนุน เผื่อระวัง ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายนอกโดยส่งเสริมให้สถานศึกษาได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และได้รับการรับรอง

จากแนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้และมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 35) ได้กำหนดไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของการบริหาร เพื่อให้แน่ใจว่างานจะมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยผู้ตรวจสอบจะเป็นบุคคลหรือคณะบุคคลในสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นเอง
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับกระทรวง ซึ่งผลการประเมินคุณภาพ จะทำให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย แนวทางการพัฒนา ปรับปรุงสู่สภาพที่ดีขึ้นของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

กรมวิชาการ (2544 : 12) ได้เสนอแนวคิดและขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้การสนับสนุนและการกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานทดสอบทางการศึกษากกรมวิชาการ ได้เสนอแนะให้มี การดำเนินงานตามองค์ประกอบดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่พัฒนาอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิด เพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามภารกิจและบทบาทการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การควบคุมคุณภาพ มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ

1. การกำหนดมาตรฐานในโรงเรียน
2. พัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐาน โดยจัดทำแผนการดำเนินงานเตรียมความพร้อมทางด้านปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งบุคลากร

ขั้นตอนที่ 2 : การตรวจสอบและปรับปรุงสถานศึกษา มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ

1. การตรวจสอบภายใน โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเองในระหว่างดำเนินงานตามแผน และเมื่อสิ้นสุดแผน
2. ตรวจสอบภายนอก โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา โดยระดมกำลังจากทุกระดับหน่วยงาน กลุ่มเป้าหมายสำคัญคือ สถานศึกษาที่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน
4. สถานศึกษาใช้ผลงานการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกทำการปรับปรุงสถานศึกษา และตั้งเป้าหมายการพัฒนาที่สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 : การประเมินคุณภาพมีกิจกรรมที่สำคัญ คือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินคุณภาพสถานศึกษาทุกสถานศึกษาเพื่อจัดระดับคุณภาพสถานศึกษาและติดตามความก้าวหน้าของทุกสถานศึกษาในภาพรวมของระดับประเทศ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 25) มีสาระสำคัญ คือ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มี 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ดังนี้
 - มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
 - ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา ที่ตนนับถือ หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติ ปฏิบัติ

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งด้านการเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติตามบทบาทหน้าที่จนสำเร็จ และดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ผู้เรียนไม่นำทรัพย์สิน และสิ่งของของผู้อื่น มาเป็นของตนเอง โดยผลการ และปฏิบัติตนดีตรงตามความเป็นจริงทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีความกตัญญูกตเวที หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตนในการเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือภารกิจการงาน ประพฤติปฏิบัติตนตามคำสั่งสอน ที่ถูกต้องและเหมาะสม คอบแทนคุณของผู้มีพระคุณทั้งที่เป็นบุคคลและสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม หมายถึง ผู้เรียน แสดงพฤติกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักการให้และการรับอย่างมีเหตุผล และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมการใช้เวลา เงิน และทรัพย์สิน ทั้งส่วนตนและส่วนรวมตามความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผลเกิดประโยชน์คุ้มค่า

ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมไทย แสดงออกถึงความรัก ความหวงแหน ความชื่นชม ความภาคภูมิใจ อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยให้ดำรงอยู่สืบไป

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผู้เรียนเห็นประโยชน์และผลกระทบในการใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความคุ้มค่าและพัฒนาให้ยั่งยืน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผู้เรียนเข้าร่วมหรือร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และบำรุงรักษาสาธารณะสมบัติ

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ หมายถึง ผู้เรียนสามารถทำงานจนสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีขั้นตอน ชัดเจน รวดเร็ว สามารถตรวจสอบได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียครอบคอบในการทำงานหมายถึง ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จ ด้วยความกระตือรือร้น ตั้งใจมานะพยายาม และมีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง หมายถึง ผู้เรียนมีความเต็มใจและพึงพอใจในการทำงาน ปรับปรุงและพัฒนางานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ชื่นชม ภาคภูมิใจในผลงานที่ตนเองทำหรือมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ หมายถึง ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นหมู่คณะให้ความร่วมมือ แสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ หมายถึง ผู้เรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าในการประกอบอาชีพสุจริต มีความรู้ ใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับอาชีพสุจริตที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีความคิดแบบองค์รวม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างหลากหลาย โดยคิดเชื่อมโยง คิดเปรียบเทียบ คิดแยก คิดทบทวนอย่างรอบคอบ มีเหตุผล ผสมผสานแนวคิดที่เป็นองค์ประกอบย่อยเป็นภาพรวมเพื่อสร้างผลงานหรือเป็นแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้ หมายถึง สามารถคาดคะเนสถานการณ์ เพื่อกำหนดเป้าหมาย และทางเลือกเพื่อตัดสินใจบนข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ หมายถึง ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาได้ผลงานตามเป้าหมาย โดยยึดหลักการคิดเชิงเหตุผล และความรู้สึกผิดชอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ หมายถึง ผู้เรียนสามารถรวบรวมผสมผสาน เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมที่หลากหลายมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเองอย่างมีหลักเกณฑ์ พัฒนาและริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เป็นผู้มองโลกในแง่ดีเสมอ

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ หมายถึง ผู้เรียนมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เฉลี่ยตามเกณฑ์ (เกณฑ์ในที่นี้อาจหมายถึง ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่ หรือระดับสถานศึกษา แล้วแต่กรณี)

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำเสนอความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยผ่านการพูด เขียน หรือวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน น่าสนใจ และเนื้อหาสาระถูกต้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หมายถึง ผู้เรียนสามารถฟัง พูด อ่าน เขียนได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกหลักไวยากรณ์ และสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา

ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารสืบค้นข้อมูลและ/หรือสร้างชิ้นงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล หมายถึง ผู้เรียนกระตือรือร้นในการฟัง การอ่าน การค้นคว้า และบันทึกสิ่งที่ได้จากการฟัง การอ่าน ค้นคว้า ตลอดจนชอบซักถามเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่สงสัยและสนใจอยู่เป็นประจำและต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ สื่อต่าง ๆ ได้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ กว้างขวาง ใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกต้อง สามารถสืบค้นและแสวงหาข้อมูล หรือความรู้จากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 มีวิธีการเรียนรู้ของตนเองเรียนร่วมกับผู้อื่นได้สนุกกับการเรียนรู้และชอบมาโรงเรียน หมายถึง ผู้เรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นได้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ หมายถึง ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน โดยปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายพักผ่อนอย่างเพียงพอ

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ หมายถึง ผู้เรียนมีพัฒนาการทางร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์มาตรฐาน ของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2543)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ หมายถึง ผู้เรียนรู้เท่าทันและสามารถปฏิบัติตนให้พ้นจากสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และอบายมุขต่าง ๆ รู้จักวิธีรักษาตนเองให้ปลอดภัยจากเหตุความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่รู้จักตัวจาก โรคภัย จากอุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท และปัญหาทางเพศ

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น หมายถึง ผู้เรียนรู้จักตนเอง ภูมิใจในตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ (มีปฏิภาณ ไหวพริบในการแสดงออกตามสถานการณ์ได้เหมาะสมกับวัย) ยอมรับและปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น หมายถึง ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ หมายถึง ผู้เรียนชอบและเห็นประโยชน์ของศิลปะ เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความเต็มใจและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์ หมายถึง ผู้เรียนชอบและเห็นประโยชน์ของการเล่นดนตรี/นาฏศิลป์ เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจและมีความสุข สามารถสร้างสรรค์ผลงานดนตรี/นาฏศิลป์ ด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ หมายถึง ผู้เรียนชอบและเห็นประโยชน์ของการเล่นกีฬา/นันทนาการ เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจและมีความสุข มีน้ำใจนักกีฬา สามารถจัดหรือร่วมกับผู้อื่นจัดกิจกรรมกีฬา/นันทนาการได้

2. มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มี 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายถึง ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ และจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความยุติธรรมและเมตตาธรรม มีความรักสามัคคีในหมู่คณะ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตทั้งต่อตัวเอง ครอบครัวและสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หมายถึง ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและให้คำปรึกษาด้วยความมั่นคงทางอารมณ์ตามหลักประชาธิปไตย ร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดในการอบรม เอาใจใส่ดูแลผู้เรียนทั้งด้าน การเรียนและความประพฤติ มีความสามารถและทักษะการสื่อสารที่แสดงออกถึงความมีเมตตาธรรม ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเสมอภาค

ตัวบ่งชี้ที่ 9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ครูตั้งใจทุ่มเทแรงกาย แรงใจปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในการป้องกัน แก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลที่เหมาะสมตามศักยภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะตามนโยบายทางการศึกษา ความมุ่งมั่นหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ครูมีการศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ และเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม และกิจกรรมทางวิชาการการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุมหรือระหว่างบุคคลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการใช้องค์ความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป หมายถึง ครูผู้สอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป หรือ ปริญญาสาขาอื่น แต่ได้รับการสนับสนุนให้ได้รับวุฒิทางการศึกษา (ตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด)

ตัวบ่งชี้ที่ 9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด หมายถึง ครูได้รับมอบหมายภาระงานตรงตามคุณวุฒิหรือตามความสามารถ

ตัวบ่งชี้ที่ 9.7 มีจำนวนเพียงพอ (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน) หมายถึง สถานศึกษามีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน) (ตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. หนังสือที่ ศธ 1305/466 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2545)

มาตรฐานที่ 10 ครู มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ตลอดเวลาและสถานที่ รู้ และสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรสถานศึกษา เข้าใจกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 10.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ครูมีการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครบถ้วนทุกด้าน มีการสรุปคุณลักษณะเด่นพร้อมการส่งเสริมศักยภาพ คุณลักษณะควรพัฒนา พร้อมวิธีการปรับแก้ จัดทำเพิ่มข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเป็นปัจจุบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูสามารถวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม มีการใช้เทคนิควิธีการสอนหลากหลาย เหมาะสมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 10.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน หมายถึง ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองได้ และมีการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 10.5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน หมายถึง ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ มีความเชื่อมั่น เทียบตรงมีความเป็นปรนัย และมีระดับคุณภาพเพื่อเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 10.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง ครูนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทั้งการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน หมายถึง ครูมีความรู้ สามารถดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักการวิจัย และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

3. มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มี 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถ

ในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหารยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรมและเมตตาธรรม รักมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และบทบาทของการเป็นผู้บริหาร รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ด้วยความมั่นคงทางอารมณ์ อุดหนุน และปรารถนาดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพบริหาร มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตต่อสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสามารถกำหนดวิธีการใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์ คู่คุณค่า คู่มทุน มีความเป็นไปได้อย่างสูงนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่จะบรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับงานวิชาการ โดยมีการศึกษาค้นคว้าติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีผลงานวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้เรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้จัดการศึกษาโดยใช้การบริหารงานบุคคลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และการบริหารทั่วไปสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการกำกับ ติดตามนิเทศ สนับสนุน ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลการดำเนินการที่เกิดกับนักเรียน ครู ที่สามารถตรวจสอบได้

ตัวบ่งชี้ที่ 11.4 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารตามแนวทางของการปฏิรูประบบราชการ (การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือ RBM) สามารถสร้างความเข้าใจให้ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องให้การปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน นำหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบครบวงจร มีระบบการประเมินและรายงานผลการดำเนินการทั้งด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบในด้านความพึงพอใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถตรวจสอบได้

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและ พัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้ที่ 12.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดองค์กรตามโครงสร้าง

การบริหารที่สอดคล้องกับกฎ ระเบียบ ว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และมาตรฐานของหน่วยงานที่ชัดเจน มีคำสั่งมอบหมายงาน การควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินและทบทวน ปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เหมาะสมกับทิศทางการบริหารสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน หมายถึง สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมพัฒนาระบบสารสนเทศ มีการจัดบุคลากร อุปกรณ์ ทรัพยากร โปรแกรมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เหมาะสมและการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ระบบอย่างต่อเนื่อง การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเป็นระบบ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน ครอบคลุมงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร การบริหารทั่วไป และข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ เช่น ข้อมูลองค์กรชุมชน แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ระบบสารสนเทศของสถานศึกษาสามารถเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสะดวกรวดเร็วในการนำมาใช้บริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมพัฒนาระบบประกันคุณภาพ มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในและการรายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และต่อสาธารณชนอย่างเปิดเผย มีการสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง หมายถึง สถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด มีระบบการประเมิน นิเทศการปฏิบัติงาน และข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากรเพื่อการพัฒนาและสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีการสนับสนุน ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพและการจัดสวัสดิการที่เป็นธรรมและทั่วถึง

ตัวบ่งชี้ที่ 12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนา ผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาระบบการให้บริการทั้งงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ได้กำหนด มีการประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ต่อการให้บริการของสถานศึกษา และผลการดำเนินการทั้งด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

และคุณภาพการศึกษา และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนาการให้บริการในรอบการดำเนินงานต่อไป

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา หมายถึง

สถานศึกษามีการกำหนดขอบเขต บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามโครงสร้างการบริหาร มีการมอบหมายการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ มีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามขอบเขต บทบาทหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย และมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร

ตัวบ่งชี้ที่ 13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ มีการวัดและประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เป็นผลการดำเนินงาน โครงการ และแผนงานเชื่อมโยงกันเป็นระบบ มีระบบการคิดต้นทุนผลผลิต ต้นทุนกิจกรรมและต้นทุนของหน่วยงานเพื่อการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า มีมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับภาวะเหตุการณ์ของบริบทที่เปลี่ยนไป ในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนเป็นการร่วมคิด ร่วมดำเนินการ และร่วมรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากตัวแทนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่แท้จริง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มีส่วนร่วมคิดวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมกำกับ ติดตาม ให้การสนับสนุน แนะนำ ส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษา และร่วมรับผิดชอบผลการดำเนินการ

ตัวบ่งชี้ที่ 13.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการให้แต่ละหน่วยงานตามโครงสร้างการบริหารกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรสอดคล้องกับเป้าหมายความสำเร็จที่เพิ่มขึ้น มีการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และนำผลการดำเนินการมาปรับเป้าหมายความสำเร็จในรอบปีถัดไป

ตัวบ่งชี้ที่ 13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล หมายถึง สถานศึกษามีระบบและกลไกการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน มีแผนการควบคุมและบริหารความเสี่ยง มีการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษามี ขั้นตอนและวิธีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ถูกต้องตามหลักการจัดทำหลักสูตร (วิเคราะห์มาตรฐาน สาระ กำหนดโครงสร้าง เวลา รายวิชา การบูรณาการหลักสูตร แนวทางการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล) มีการนำสภาพปัญหา ความต้องการ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมา บูรณาการไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน หลักสูตรสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับ สภาพปัจจุบันและแนวทางการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ ได้ตรงกับการพัฒนาศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 14.2 มีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำรายวิชาพื้นฐานที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมาตรฐาน การเรียนรู้เหมาะสมกับระดับและช่วงชั้น มีการจัดทำรายวิชากลุ่มสาระเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับ ความต้องการ ความสนใจ ของผู้เรียนและท้องถิ่น และมีแนวทางการบริหารหลักสูตรที่ให้ผู้เรียน สามารถเลือกเรียนรายวิชาสาระเพิ่มเติมได้ตรงกับความต้องการความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาส เลือกเรียนตามความต้องการและความสนใจได้จริง

ตัวบ่งชี้ที่ 14.3 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัด และความสามารถของผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและสนองผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ครูมีการนำ แผนไปใช้จัดการเรียนการสอนหรือจัดสถานการณ์การเรียนรู้ และมีการประเมินผลและการปรับปรุง/ พัฒนาแผนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 14.4 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์ การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนานวัตกรรม/สื่ออุปกรณ์การเรียน มีการพัฒนานวัตกรรมและผลิตสื่อที่ สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการนำสื่ออุปกรณ์ไปใช้ประกอบการสอนหรือจัดสถานการณ์ การเรียนรู้ และมีการประเมินผลและการปรับปรุง/พัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่าง มากขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 14.5 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีการประมวลผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เป็นไปตามหลักการวัดและประเมินผล และหลักเกณฑ์ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดทำเอกสารและการรายงานผลการเรียนของ ผู้เรียนถูกต้อง ครบถ้วน มีระบบการส่งต่อข้อมูลและการให้บริการผลการเรียนรู้ทั้งภายในและนอก สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 14.6 มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ หมายถึง สถานศึกษามีแผนการนิเทศและดำเนินการนิเทศตามแผนงาน มีการบันทึกการนิเทศและการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศหรือทำเนียบเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีแผนการเรียนรู้หรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูจัดสถานการณ์การเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นพึงพอใจและเต็มใจให้ความร่วมมือ

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

ตัวบ่งชี้ที่ 15.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง หมายถึง สถานศึกษามีการมอบหมายความรับผิดชอบนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการสำรวจข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการคัดกรองและจำแนกเป็นกลุ่มตามสภาพของผู้เรียน จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไขและพัฒนาผู้เรียน การประสานและส่งต่อการแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 15.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และมีการนำผลการประเมินมาปรับ/พัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษ และความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และมีการนำผลการประเมินมาปรับ/พัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม หมายถึง สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลด้านค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และมีการนำผลการประเมิน

มาปรับ/พัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหา/พัฒนาค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตัวอย่างค่านิยมที่ดีงาม เช่น การมีสัมมาคาราวะ การเป็นสุภาพบุรุษ/กุลสตรี การพูดจาสุภาพ การไม่ฟุ้งเฟ้อ การมีจิตสำนึกสาธารณะ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การรักษาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 15.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ หมายถึง สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลความสามารถ ประสิทธิภาพ และความถนัดด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์กีฬาและนันทนาการ มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และมีการนำผลการประเมินมาปรับ/พัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับการส่งเสริมความสามารถ ประสิทธิภาพ และความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 15.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย หมายถึง สถานศึกษามีการสำรวจและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นและของชาติ มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและมีการนำผลการประเมินมาปรับ/พัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นและของชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 15.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง สถานศึกษามากรจัดบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการสนับสนุนส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ให้เกิดการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ปัญหา มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม และมีการนำผลการประเมินมาปรับ/พัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม หมายถึง สถานศึกษามีข้อมูลพื้นฐานอาคารสถานที่และการใช้พื้นที่ในการจัดการศึกษามีการสำรวจข้อมูลการให้และใช้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด การสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบริการด้านเอกสารการวัดและประเมินผล เป็นต้น มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการปรับปรุง/พัฒนาการให้บริการ มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและร่องรอยของการปรับปรุง/พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีข้อมูลพื้นฐานด้านสุขภาพอนามัยและความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับผู้เรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริม ป้องกันสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยกับผู้เรียน มีการกำกับ ควบคุม ติดตามให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด มีการประเมินสุขภาพและความปลอดภัยและร่องรอยของการปรับปรุง/พัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หมายถึง สถานศึกษามีระบบการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการกำกับ ควบคุม ติดตามให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด มีการประเมินผลการให้บริการและการนำไปใช้จัดการเรียนรู้ และมีร่องรอยของการปรับปรุง/พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 16.4 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี หมายถึง สถานศึกษามีข้อมูลพื้นฐานห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สนาม สวนหย่อม และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ยานพาหนะ ตู้โทรศัพท์ ฯลฯ มีระบบการควบคุม ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ การซ่อมบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานในปัจจุบัน มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สนาม สวนหย่อม และสิ่งอำนวยความสะดวกมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงขึ้น มีการประเมินสภาพการใช้ประโยชน์และร่องรอยของการปรับปรุง/พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน จัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีการควบคุม ติดตาม การจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน มีการประเมินการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการปรับปรุง/พัฒนา

4. มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศหรือทำเนียบเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีแผนการเรียนรู้หรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ใช้และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา ครูจัดสถานการณ์การเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีการประสานความร่วมมือในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการสำรวจสภาพ ปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 18.1 เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานในเชิงแหล่งวิทยาการ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว ประชาสัมพันธ์ มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการให้ความรู้และให้บริการชุมชนทั้งด้านวิชาการอาคารสถานที่และอื่น ๆ การกำกับ ควบคุม ติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด มี

การประเมินผลการดำเนินงานและการให้บริการและมีร่องรอยของการปรับปรุง/พัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง สถานศึกษามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับสถานศึกษา มีการบันทึกผล

การประชุม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการริเริ่มและความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมหรือจัดเวที เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับชาติที่ศึกษาในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นในกลุ่มสาระต่าง ๆ ที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด โดยแบบทดสอบมาตรฐานที่ส่วนกลางและต้นสังกัดดำเนินการ

ดังนั้นจึงจะเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมที่จัดขึ้นภายในสถานศึกษาจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า ผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายหรือ พันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมต่อการดำเนินการ และรับผิดชอบอย่างแท้จริง

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโครงการที่สำคัญโครงการหนึ่งที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดี มีส่วนช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นโครงการที่มุ่งให้เยาวชนทุกคนที่เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้เยาวชนมีพื้นฐานทางการศึกษาให้สูงขึ้น รูปแบบที่เหมาะสมในการขยายโอกาสการศึกษากลับกับต่อจากการศึกษาในระดับประถมศึกษาอีก 3 ปี เริ่มให้กรมสามัญศึกษาเปิดโรงเรียนสาขามัธยมศึกษาตอนต้น และเปิดโรงเรียนใหม่เพิ่มขึ้นอีกปีละ 50-100 โรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมทั่วประเทศรวม 119 โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยไม่ต้องสอบแข่งขันและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ภายได้หลักการมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ให้ออกไปประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จากการดำเนินการในปีการศึกษา 2533 จนถึงปีการศึกษา 2544 สามารถเปิดขยายได้ทั่วประเทศ 6,663 โรงเรียน การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะต้องดำเนินการฟื้นฟูอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อจะพัฒนาให้นักเรียนผู้ด้อยโอกาสทุก ๆ ด้านได้รับการศึกษาสูงขึ้น ลดช่องว่างชุมชนเมืองกับชุมชนชนบทได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 2)

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

มีผู้รู้ได้เสนอแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไว้ดังนี้

สีปพนนท์ เกตุทัต และคณะ (2540 : 208) ได้ให้ข้อเสนอเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาทุกระดับจะต้องมีกลไกควบคุมคุณภาพการเรียนการสอนที่ดีนับตั้งแต่คุณภาพการสอนของครู คุณภาพของห้องสมุด คุณภาพของการบริการต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนหรือนักศึกษา โดยกลไกดังกล่าวต้องเป็นกลไกที่ชัดเจน ตรวจสอบได้
2. หน่วยงานและสังคมภายนอกต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและดูแลคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต

3. ต้องมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไปประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้สถาบันเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและความชอบธรรมในการนำเงินประชาชนมาใช้ในการศึกษา

4. สื่อมวลชนต้อง “เล่น” ข่าวการศึกษาในด้านคุณภาพมากขึ้นเพื่อสร้างความตระหนักแก่ประชาชน และกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาสนใจเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

5. การให้หน่วยงานที่เป็นกลางทำการประเมินคุณภาพและจัดอันดับสถาบันการศึกษา เช่นที่มีการจัดในหลายประเทศ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลการประเมินนี้ เพื่อผลักดันสถาบันการศึกษาด้านคุณภาพต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ก : 2) เสนอขอขยายการประกันคุณภาพการศึกษาในข้อความตอนหนึ่งว่า การประกันคุณภาพการศึกษากับการควบคุมคุณภาพสองคำนี้ มักใช้แทนกันอยู่เสมอ ความแตกต่างในคำสองคำนี้อยู่ที่การสื่อความหมายถึงวิธีการจัดการในเรื่องคุณภาพ การควบคุมคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานของการแก้ไข ขณะที่การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนฐานการป้องกัน ในด้านการให้คำนิยามของคำว่าควบคุมคุณภาพให้ความหมายว่าเป็นความดีงาม แต่การประกันคุณภาพให้ความหมายในแง่ของการบรรลุความต้องการแท้จริงของลูกค้า และสอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกันคุณภาพจึงเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เปลี่ยนมิติมาจากการเป็นผู้มีอำนาจกำหนดคุณภาพและควบคุม เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปลี่ยนจากระบบการพึ่งพามาเป็นการอาศัยซึ่งกันและกัน โดยทุกคนรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ต้องมีร่วมกัน เปลี่ยนวิธีการทำงานจากการแสวงหาวิธีการใหม่หลังจากเกิดการสูญเสียขึ้นมาแล้ว มาเป็นการสร้างวิธีการที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นตั้งแต่แรกให้มากที่สุดเพื่อลดโอกาสที่ผลผลิตจะไม่เป็นไปตามคุณภาพที่วางไว้ หลักการทั่วไปของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจากจากแนวคิด BS 5750 ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบคุณภาพตัวหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นระบบมาตรฐานการบริหารงานคุณภาพ

กรมสามัญศึกษา (2540 : 12 – 13) ได้เสนอแนวทางในการนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานในแต่ละระดับ ดังนี้

1. จะต้องศึกษาเกณฑ์มาตรฐานแต่ละตัว เพื่อกำหนดทิศทางการทำงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. จะต้องวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาร่วมกับชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียน เพื่อกำหนดทิศทางการทำงาน (แผนปฏิบัติการ โรงเรียน)
3. โรงเรียนจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์จะพัฒนาคุณภาพโรงเรียน นักเรียนอย่างไร มีคุณลักษณะที่พึงพอใจอย่างไร คุณภาพระดับใด

4. จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้โรงเรียน ผู้บริหาร ครู มีศักยภาพในการจัดการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ ตรงกับมาตรฐานที่กำหนด

5. ดำเนินการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

6. กำหนดหรือสัญญาว่าโรงเรียนจะกำหนดจุดพัฒนาอย่างไรที่จะสร้างศรัทธาให้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนตลอดจนมาตรฐานการศึกษาหรือเรียกว่า “ธรรมนูญโรงเรียน”

กรมสามัญศึกษา (2542 ค : 20 – 22) ได้แบ่งการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาแบ่งได้ 6 ด้าน ดังนี้

1. การศึกษาและการเตรียมการ การศึกษาและการเตรียมการเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญ สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้างการรับรู้ ความตระหนักและการยอมรับ ตลอดจนความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูหรือบุคลากรทุกคน ร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้วยยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา มีขั้นตอนการศึกษาและการเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1.1 การตั้งคณะทำงานศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคัดสรรครูผู้มีความรู้ ความสามารถ เสียสละ ท้วมเททั้ง แรงกาย แรงใจ สติปัญญาและเวลาที่สามารรถร่วมกันทำงานได้อย่างมีคุณภาพตั้งเป็นคณะทำงาน เพื่อศึกษาแนวคิด รูปแบบ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สร้างสื่อ เอกสาร คู่มือ และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่สมควร

1.2 การให้การศึกษแก่ครูและบุคลากร ความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับตระหนัก ในคุณค่าและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อ ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องวางแผนในการดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและโน้มน้าวใจให้ครูและ บุคลากรยอมรับผูกพันที่จะร่วมมือร่วมใจในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม เป็นต้น

1.3 การตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากสถานศึกษาจะมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเห็นชอบด้วยกับระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาและถือเป็นนโยบายที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการตามระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของทีมงานต่าง ๆ ใน การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารที่ออกแบบกระบวนการทำงานภายในสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับปรัชญาความเชื่อ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา

ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาก็เช่นกันกระบวนการบริหารอันดับแรก
ที่สถานศึกษาควรดำเนินการ คือ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งกรมสามัญศึกษา
(2542 ค : 24 – 26) ได้เสนอแนวทางดังนี้

2.1 การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็น
สารสนเทศในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐานการศึกษาของ
สถานศึกษาจะต้องได้รับการบันทึก จัดเก็บอย่างเป็นระบบ มีความสมบูรณ์ ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายได้จัดทำข้อมูลที่เป็นบริบทและสอดคล้อง
สัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาค้นปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

2.2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่

2.2.1 ตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มาตรฐาน
การศึกษาของชาติ มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ธรรมเนียมสถานศึกษา วิเคราะห์
ศักยภาพ ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและชุมชนมายกร่างกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

2.2.2 จัดประชุมเพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนด
ทั้งครูและบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา

2.2.3 ปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหลังจากผ่าน
ความเห็นชอบของทุกคน

2.2.4 เผยแพร่และสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก ความผูกพันที่ทุกคนจะต้อง
ร่วมมือ ร่วมใจกันในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ

2.3 การจัดทำธรรมเนียมสถานศึกษา โรงเรียนจะต้องนำข้อมูลพื้นฐานการศึกษามาใช้
ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพราะข้อมูลพื้นฐานเหล่านั้นเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญในการตัดสินใจ
ทั้งในเรื่องการวางแผน การบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์
โดยนำมาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้น และยุทธศาสตร์ในธรรมเนียมสถานศึกษา ได้แก่
ภาพรวม เป้าหมาย จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา บทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
แนวปฏิบัติสำหรับผู้เรียน แผนงบประมาณ และการกำกับ ตรวจสอบ และรายงาน เป็นต้น

2.4 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
สถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จะได้มาซึ่งแผนการดำเนินงานรายปีของสถานศึกษา โดยการจัดทำ
แผนปฏิบัติการประจำปีจะเป็นการนำเอายุทธศาสตร์และกิจการที่กำหนดในธรรมเนียมสถานศึกษาใน
แต่ละปีการศึกษามาดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ การตั้งคณะกรรมการพิจารณา

การร่างกรอบแผนงาน โครงการของสถานศึกษา จัดประชุมพิจารณากรอบแผนงานงบประมาณของ
จัดประชุมชี้แจงและพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปี ปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
สถานศึกษา ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

2.5 การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา การจัดทำมาตรฐาน
การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นการนำภาระงานของสถานศึกษาทั้งหมดจากทุกฝ่าย หน่วยงาน
จัดทำเป็นมาตรฐานทั้งมาตรฐานของผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย โดยจัดทำเป็นเอกสารมาตรฐาน
ใน 3 ระดับ คือ มาตรฐานรวมของสถานศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย หน่วยงาน
มาตรฐานรายละเอียดการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล

3. การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ หลังจากการวางแผนที่ได้เอกสารสำหรับ
เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแล้วโรงเรียนต้องนำแผนมาปฏิบัติโดยการมอบหมายภารกิจให้แก่
ผู้เกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ครู นักการภารโรง นักเรียน และชุมชน แล้วอำนวยความสะดวก
เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งกรมสามัญศึกษา (2542 ก : 35 – 37) เสนอว่าสถานศึกษา
โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องมียุทธศาสตร์ในการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ ดังนี้

3.1 ทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก
ความรับผิดชอบ และความผูกพันในภารกิจของสถานศึกษาที่ทุกคนมีส่วนร่วม กำหนด ตัดสินใจ และ
พร้อมที่จะดำเนินการตามแผนอย่างมีคุณภาพเพื่อคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ
ที่กำหนด ได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน
ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นต้น

3.2 พัฒนาบุคลากร เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อ
การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน ในระบบ
ปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ทุกคนได้รับการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานของตนเอง และ
ทีมงานอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ มีความมั่นใจในความก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถ
พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

3.3 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นการสนับสนุนของสถานศึกษาที่จะให้บุคลากร
ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ได้แก่ เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา
แหล่งหรือศูนย์บริการทางวิชาการ ระบบข้อมูล สารสนเทศ อาคารสถานที่ ห้องประชุม บรรยากาศ
สภาพแวดล้อม งบประมาณ เป็นต้น

3.4 การดำเนินงานการประกันคุณภาพ เป็นการกำหนดและปฏิบัติตามยุทธศาสตร์
เพื่อให้การปฏิบัติตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งมุ่งเน้น

กระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยครูและบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา ได้แก่ กำหนดนโยบาย กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงาน กำหนดระบบมาตรฐานควบคุมการปฏิบัติงาน กำหนดระบบการตรวจสอบ และประเมินผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน เป็นต้น

3.5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล เป็นการสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของบุคลากรและทีมงานทุกคน ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนางานให้ได้คุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทุกคนได้เรียนรู้ ได้พัฒนาและมีความสุข ความพึงพอใจในการทำงาน และสามารถดำเนินการตามบทบาทหน้าที่และภารกิจตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้สำเร็จ ได้แก่ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผน และดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม ทีมงาน รายหมวด งาน หรือฝ่าย และรายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการให้ข้อมูลป้อนกลับ การสร้างขวัญกำลังใจ และการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

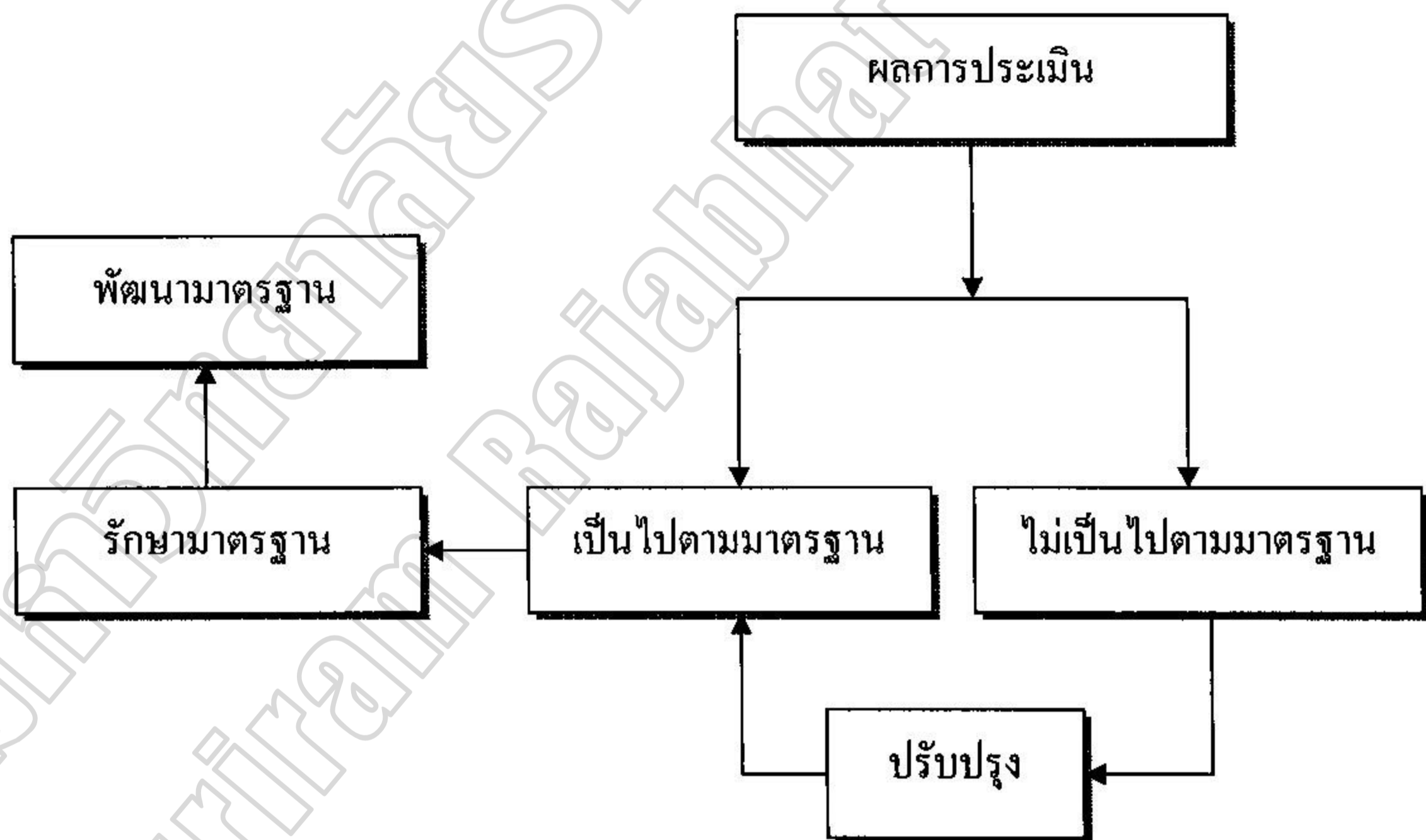
4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในส่วนของการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมถึงระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ และถือว่าการประเมินภายในนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 44 – 45) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

4.1 การส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การจัดการศึกษาของโรงเรียนสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และลูกค้า เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนได้มีการบริหารระบบคุณภาพการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนแสดงภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครอง มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

4.2 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ เป็นการปฏิบัติงานเพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ ในการนำแผนไปปฏิบัติ โดยมีหลักสำคัญคือ สถานศึกษาจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้โดยมีการบริหารงานคุณภาพ การกำกับติดตาม เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน ควบคุม ใฝ่ระวังเพื่อตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ว่ามีการปฏิบัติงานตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ การกำกับติดตามยังเป็นกระบวนการที่จะทำให้ทราบถึงสถานการณ์ของงานที่เป็นอยู่ซึ่งทำได้ 2 ลักษณะคือ การตรวจสอบภายใน และการตรวจสอบภายนอก เพื่อรายงานในความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

4.3 การรายงาน เป็นการนำเสนอรายงานข้อมูลสารสนเทศทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดในการดำเนินงาน และหรือผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนได้ทราบเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อมีข้อมูลที่จะสามารถ ให้การสนับสนุนการดำเนินงานทางการศึกษาของหน่วยงานแต่ละระดับ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ความเคลื่อนไหวของปัจจัยพื้นฐานด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

5. การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย หมด งาน สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเป็นระบบ ซึ่งกรมสามัญศึกษา (2542 ค : 43 – 45) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานจะเกิดขึ้นหลังจากที่สถานศึกษา ได้ประเมินภายใน หรือทำการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแล้วว่า ผลการประเมินเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ ในกรณีที่ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ก็จะมีการรักษามาตรฐาน และพัฒนามาตรฐานให้สูงขึ้น และในกรณีที่ ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ก็จะมีการปรับปรุงกระบวนการหรือการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐาน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน (กรมสามัญศึกษา. 2542 ค : 43 – 45)

การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานนั้นมีมาตรฐานอยู่ 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา และมาตรฐานการปฏิบัติงานตามภาระงานของฝ่ายหมวด งาน และบุคคล และในการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานสถานศึกษาจึงสามารถดำเนินการได้ทั้งมาตรฐานการศึกษา

และมาตรฐานการปฏิบัติงาน การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดขึ้น
 ในกรณีที่สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้รับการรับรองจากองค์กรประเมิน
 ภายนอกหรือต้องการยกระดับมาตรฐานการศึกษาบางด้านหรือบางมาตรฐานที่สามารถดำเนินการได้
 สำเร็จให้สูงขึ้นของสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2542 ข : 32 – 34)

1. คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาตัดสินใจพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของ
 สถานศึกษาจากข้อมูลสารสนเทศหรือผลการตรวจสอบประเมินคุณภาพ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาอาจจัดประชุมครูและบุคลากรของสถานศึกษาแล้วเสนอผล
 การประเมิน และข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
 และธรรมนูญสถานศึกษา เพื่อขอความเห็นจากที่ประชุมในการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา
 ของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาดำเนินการตามแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่
 ตั้งคณะทำงานยกร่างมาตรฐานของสถานศึกษา ประชุมพิจารณามาตรฐานของสถานศึกษา ปรับปรุง
 และจัดทำมาตรฐานของสถานศึกษา เผยแพร่และสร้างความผูกพันในมาตรฐานของสถานศึกษา

4. การควบคุมคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 40 – 41) ได้กำหนด
 แนวทางการดำเนินงานการจัดทำแผนการศึกษาในหน่วยงานไว้ดังนี้

4.1 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือกรอบการดำเนินงานของสถานศึกษาที่เป็น
 กรรมการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการโรงเรียนที่จะพัฒนา
 การศึกษาของโรงเรียนภายในระยะเวลาที่กำหนด

4.2 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการประกันคุณภาพ
 การศึกษาของสถานศึกษา

4.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดความชัดเจนในระบบการบริหารคุณภาพ
 ระบบควบคุมคุณภาพและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีจุดเน้นของการพัฒนาตามขีด
 ความสามารถที่มีอยู่

4.4 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาแก่ชุมชนและ
 ผู้เกี่ยวข้อง

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจึงจะทำให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ
 โดยการแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบเริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล รวมทั้ง
 การปรับปรุงมาตรฐานและพัฒนาให้มีความพร้อมตามที่กำหนดไว้

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 30)

1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติ ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท นั่นคือ ครอบคลุมการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาของชาติจึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่กว้างเพื่อให้องค์กรหลักที่จัดการศึกษาสามารถนำไปกำหนดแนวทางนำสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรฐานการศึกษาของชาติ แบ่งออกเป็น 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก (คนไทยเป็นคนเก่ง และมีความสุข)

ตัวบ่งชี้

- 1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์
- 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม
- 1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว
- 1.4 ทักษะทางสังคม
- 1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2

ตัวบ่งชี้

- 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
- 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ
- 2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3

ตัวบ่งชี้

- 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

2. มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

อุดมการณ์การศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาบนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กิจกรรม กระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ รวมทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็ก แต่ละบุคคลภายใต้บริบททางวัฒนธรรม อารยะธรรม และวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน

หลักการของการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. **หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม** โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นผู้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ไร้เรงแถมใส สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พัฒนาด้านสังคมโดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ บนวิถีชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัว บริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

2. **หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ** โดยจัดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นเรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ และเกิดพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล

3. **หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย** โดยการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นคนไทย ชาติไทย ที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม เคารพนับถือและกตัญญูต่อบิดามารดา มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศไทย

4. **หลักความร่วมมือ** โดยครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ตลอดจนพร้อมที่จะเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

5. **หลักแห่งความสอดคล้อง** อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยต้อง สอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบาย

การศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
- 1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 มีความกตัญญูกตเวทิต
- 1.4 มีเมตตากรุณา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.5 ประหยัด รู้จักใช้และรักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม
- 1.6 มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

มาตรฐานที่ 2 เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้

- 2.1 รับรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
- 2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่อ

อาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

- 3.1 สนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน
- 3.2 ทำงานจนสำเร็จและภูมิใจในผลงาน
- 3.3 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้
- 3.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 4 เด็กสามารถคิดรวบยอด คิดแก้ปัญหา และคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้

- 4.1 มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้
- 4.2 แก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.3 มีจินตนาการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้และทักษะเบื้องต้น

ตัวบ่งชี้

- 5.1 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก

5.2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

5.3 มีทักษะในการสื่อสาร

5.4 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ

5.5 มีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์

5.6 มีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนัก และการกะประมาณ

5.7 เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ

มาตรฐานที่ 6 เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง
ตัวบ่งชี้

6.1 รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล และมีความสนใจใฝ่รู้

6.2 มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และสนุกกับการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 7 เด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

7.1 รักการออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพ และช่วยเหลือตนเองได้

7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

7.3 เห็นโทษของสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

7.5 ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 เด็กมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
ตัวบ่งชี้

8.1 มีความสนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ

8.2 มีความสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี

8.3 มีความสนใจและร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว

มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ
หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้

9.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน

9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาเด็ก

9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้างและยอมรับการเปลี่ยนแปลง

9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป

9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด

9.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นเด็กเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

10.2 มีการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล

10.3 มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

10.4 มีความสามารถในการใช้สื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก

10.5 มีการประเมินพัฒนาการของเด็กตามสภาพจริงโดยคำนึงถึงพัฒนาการตามวัย

10.6 มีการนำผลการประเมินพัฒนาการมาปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก

ให้เต็มตามศักยภาพ

10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำผลไปใช้พัฒนาเด็กมาตรฐาน

ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ

11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ

11.4 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้

12.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครบคลุมและทันต่อการใช้งาน

12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
ตัวบ่งชี้

13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม

13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา

13.4 มีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็ก

เป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น

14.2 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจ
และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

14.3 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์
การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

14.4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จาก
ประสบการณ์ตรง

14.5 มีการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ

14.6 มีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ

14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย

ตัวบ่งชี้

15.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กอย่างทั่วถึง

15.2 มีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

15.5 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย

15.6 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้

16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม

16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก

16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้

แบบมีส่วนร่วม

16.4 มีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี

16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ

หลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

18.1 เป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อุดมการณ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต

หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนางานอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตนสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้มีความรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความรู้และทักษะพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคมไทย และสังคมโลก

3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้นหรือความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ศักดิ์ศรีและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5. หลักแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์และมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ
- 1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 มีความกตัญญูกตเวทิต
- 1.4 มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 1.5 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

1.6 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทยนิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

2.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
 สิ่งแวดล้อม

2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

3.1 มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ

3.2 เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

3.3 ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง

3.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.5 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ
 มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีการคิด
 แบบองค์รวม

4.2 สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

4.3 ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

5.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.2 มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.3 สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

5.4 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

5.5 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

- 6.1 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล
- 6.2 สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ได้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
- 6.3 มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

- 7.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 7.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

7.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

- 8.1 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ
- 8.2 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์
- 8.3 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ

มาตรฐานด้านการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้

- 9.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน
- 9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง
- 9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป

9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด

9.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

10.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

10.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

10.4 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน

10.5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและ
อิงพัฒนาการของผู้เรียน

10.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม

ตามศักยภาพ

10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ

11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ

11.4 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้

12.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน

12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

12.4 มีการพัฒนานุเคราะห์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
 ตัวบ่งชี้

13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม

13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา

13.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

14.2 มีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

14.3 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและ

ความสามารถของผู้เรียน

14.4 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้

14.5 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน

14.6 มีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ

14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

ตัวบ่งชี้

15.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง

15.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและ

ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษ และความถนัดของผู้เรียน

ให้เต็มตามศักยภาพ

15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

15.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ

15.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย

15.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้

16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม

16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

16.4 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง และอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

18.1 เป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ว่า มีมาตรฐาน 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ มีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีความพร้อมที่จะรองรับการประเมินภายนอก

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542 : 1 – 3) กล่าวว่า การประเมินภายใน คือ กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเองและควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่ง

ในขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ลักษณะของการประเมินผลภายในของหน่วยงาน ต้นสังกัดเพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจาก การประเมินภายนอก

วัตถุประสงค์ของการประกันภายใน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542 : 4) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการประเมิน ภายใน ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาได้ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
2. เพื่อให้มีการนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
3. เพื่อรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา และการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอกสู่การรับรองคุณภาพการศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542 : 19 – 22) ได้กำหนดขั้นตอนการประเมินไว้ 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการประเมิน ระหว่างการประเมิน และหลังการประเมิน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ตามขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

ก่อนการประกัน

1. ศึกษาเอกสารชุดแนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการประเมินให้เข้าใจบทบาท หน้าที่ และจรรยาบรรณของกรรมการประเมิน
 - 1.2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาผู้รับการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจ และเตรียมการใช้เทคนิค วิธีการ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ศึกษาวิเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา (SSR) วิเคราะห์รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจต่อ สภาพการพัฒนาของสถานศึกษา สืบค้นประเด็นที่ไม่ชัดเจนจากรายงาน บันทึกข้อสังเกตเพื่อเตรียม วางแผนการประเมิน
3. วางแผนการประเมิน คณะกรรมการประชุมวางแผนการประเมินเพื่อแบ่งภาระงานให้ ทีมร่วมรับผิดชอบมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นทีม จัดทำปฏิทินปฏิบัติการประเมิน จัดเตรียม เครื่องมือ/เทคนิควิธีการประเมิน

4. ประสานงานสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดส่งหนังสือราชการแจ้งรายนาม

คณะกรรมการประเมินและปฏิทินปฏิบัติงานประเมินให้สถานศึกษา เลขานุการคณะกรรมการประเมิน ประสานงานแบบไม่เป็นทางการให้สถานศึกษาเตรียมรับการประเมินตามปฏิทินปฏิบัติการประเมิน

ระหว่างการประกัน

5. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการประเมินประชุมสร้างความคุ้นเคย ชี้แจงจุดประสงค์การประเมินแบบกัลยาณมิตร วิธีการ รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง นวัตกรรม การปฏิบัติงานตามปฏิทินการประเมิน

6. ปฏิบัติงานเป็นทีมในการรวบรวมข้อมูลตามสภาพจริง คณะกรรมการจัดทีมงาน รวบรวมข้อมูลตามสภาพจริง สังเกตการณ์ปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สัมภาษณ์ สันทนากับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สังเกตพฤติกรรมของบุคคลและบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ศึกษา สารสนเทศ หลักฐานร่องรอยของสภาพการดำเนินงานใช้แบบทดสอบ แบบวัดตามสถานการณ์ที่ จำเป็น ตัวอย่างผลงานนักเรียน แฟ้มสะสมงาน

7. ประชุมคณะกรรมการประเมินสรุป บันทึกผลเป็นรายวัน และวางแผนรวบรวมข้อมูล เพิ่มเติมในวันต่อไป

8. สรุปผลการประเมินเบื้องต้น นำเสนอด้วยวาจาต่อบุคลากรสถานศึกษา วันสุดท้ายของ การประเมิน คณะกรรมการประชุมสังเคราะห์ผลการประเมินเบื้องต้นในภาพรวม และเชื่อมโยงแต่ละ มาตรฐานบันทึกเป็นรายงานย่อ ประธานประชุมแจ้งผลสรุปด้วยวาจา เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชักถามและให้ข้อมูลเพิ่มเติม และร่วมอภิปรายเพื่อการยอมรับร่วมกัน คณะกรรมการประเมินทุกคน ต้องอยู่ร่วมประชุมแจ้งผลการสรุปต่อสถานศึกษา

หลังการประกัน

9. เขียนร่างรายงานนำเสนอสถานศึกษา คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไข คณะกรรมการ ทุกคนร่วมเขียนร่างรายงานผลการประเมินตามรูปแบบที่กำหนด โดยเชื่อมโยงแต่ละมาตรฐาน เปรียบเทียบข้อค้นพบ ผลการประเมินกับเกณฑ์การประเมินตนเองของสถานศึกษาและเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาของต้นสังกัด จัดระดับคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์โดยกำหนดตามรายละเอียดของ ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ให้พัฒนาสู่มาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น ให้ดำเนินการพัฒนา ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน หรือให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่กำหนด นำเสนอร่างรายงานให้ คณะกรรมการประเมินและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไข

10. จัดทำรายงานผลการประเมินฉบับสมบูรณ์ เลขานุการคณะกรรมการประเมินร่าง รายงานที่ตรวจสอบความถูกต้อง เรียบร้อยแล้วมาจัดพิมพ์เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

11. เสนอรายงานผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา หลังจากเสร็จสิ้นการประเมิน 30 วัน เลขานุการคณะกรรมการประเมินจัดส่งรายงานผลการประเมินไปยังสถานศึกษา ผู้รับการประเมิน สหวิทยาเขต สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา กรมสามัญศึกษา และคณะกรรมการประเมิน

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการประเมินคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ในขณะเดียวกันสถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ได้มีผู้ทำงานวิจัยไว้ ดังนี้ พุฒ พรหมินทร์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงของ จังหวัดเขียงราย พบว่าด้านผลผลิตมีสภาพความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยและด้านกระบวนการตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบก่อนจะมีการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านกระบวนการคือครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน รองลงมาด้านปัจจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนและด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำ ไม่สามารถสร้างศรัทธาแก่ผู้ปกครองและชุมชนได้ ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ โรงเรียนและครูผู้สอนควรมีการพัฒนาตนเองและผู้ร่วมงานให้มีความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านปัจจัย ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ด้านผลผลิต ครูผู้สอนควรใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : 78 – 79) ได้ศึกษา การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยและด้านผลผลิต การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

กรมวิชาการ (2541 : 50) ได้ดำเนินการศึกษาและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการดำเนินการของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

ปานกลาง (คิดเป็นร้อยละ 42.85) โดยโรงเรียนเหล่านี้มีบุคลากรที่มีเจตคติและความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นอย่างดี แต่การดำเนินงานของ บุคลากรในโรงเรียนยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร และบุคลากร ทุกคนยังไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร รองลงมา คือ ระดับดี โดยโรงเรียนเหล่านี้มีบุคลากรที่มีเจตคติและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนิน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี การทำงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็น ทีมและเป็นระบบ และการดำเนินงานตามขั้นตอน และกระบวนการในแผนพัฒนาคุณภาพประจำปี รายงานผลสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

แก้วเวียง วิโรจน์รัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมใน 6 ด้าน คือ การจัดทำมาตรฐานโรงเรียน การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย การจัดทำแผนดำเนินการของโรงเรียน การดำเนินการตามแผนและการตรวจสอบคุณภาพภายใน และการรายงานความก้าวหน้า อยู่ในเกณฑ์ดี 5 ด้าน ยกเว้น การจัดทำมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ น่าพอใจ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ 5 ด้าน ยกเว้นด้านการกำหนด เป้าหมายอยู่ในเกณฑ์ดี ปัญหาที่พบ ได้แก่ ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและผู้ร่วมงานน้อย การจัดทำ ข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศไม่ชัดเจน ไม่มีระบบ ไม่ตรงกับความเป็นจริง ไม่ครอบคลุม ทุกเรื่อง การกำหนดเป้าหมายไม่ชัดเจน แผนของโรงเรียนไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การรายงาน ความก้าวหน้าและการเผยแพร่ต่อสาธารณชนมีน้อยมาก

ชาติชาย พิมพิไสย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวางแผนการพัฒนากุณาการศึกษา ด้านการวางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และ ด้านการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานตามรัฐธรรมนูญโรงเรียนส่วนปัญหา การปฏิบัติงานการควบคุมการศึกษามีอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่สำคัญ คือ ด้านการประเมินคุณภาพ การศึกษา ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานภายในโรงเรียนควรดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โรงเรียน 2) การกำกับติดตามควรมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง 3) การพัฒนาครูผู้สอนควรดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องและเหมาะสม

ธัญญาทิพย์ บุณพันธ์วิวัฒน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายก

วิทยาคม จังหวัดนครนายก ปีการศึกษา 2543 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนครนายกวิทยาดำเนินการตามความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายบริหาร โรงเรียนและฝ่ายปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับน้อย และบุคลากรมีความคาดหวังที่ต้องการให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสภาพการปฏิบัติจริงตามความคิดเห็นฝ่ายบริหาร โรงเรียนกับฝ่ายปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคาดหวังที่ต้องการให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน และความคิดเห็นของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหาร โรงเรียนและฝ่ายปฏิบัติการสอนอยู่ มีความคิดเห็นว่า ควรดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้การประกันคุณภาพการศึกษาให้บุคลากรอย่างทั่วถึง วางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ บุคลากรทุกฝ่ายทุกคนต้องร่วมมือกันดำเนินการและมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างอย่างใกล้ชิด

นภวรรณ ศรีภูธร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการดำเนินการและด้านการรายงานมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ผลการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนได้มีการดำเนินการทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการมีการอบรม ประชุม สัมมนาให้แก่บุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2) ด้านการดำเนินการมีการดำเนินการโดยใช้วงจร PDCA และ 3) ด้านการรายงานมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และปัญหาที่พบจากการสัมภาษณ์ คือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและวางแผนงานในระยะต่อไปยังมีน้อย และขาดความต่อเนื่อง

นิยม โพธิ์งาม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนนาร่อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันในการประเมินคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน ด้านการปฏิบัติ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาในการประเมินคุณภาพภายใน โดยภาพรวมรายด้านทั้ง 3 ด้าน มีปัญหาระดับปานกลาง และข้อเสนอแนะในการประเมินคุณภาพภายในคือ ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายใน ตั้งแต่การวางแผน ติดตาม กำกับ ดูแลและส่งเสริมการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนควรเห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายใน บุคลากรในโรงเรียนควรร่วมมือกันทำงานเป็นทีม ในการประเมินคุณภาพภายใน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจ และควรจัดให้มีคณะทำงานเป็นผู้รับผิดชอบประสาน กำกับ ติดตาม นิเทศการประเมินคุณภาพภายใน

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเห็นครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลกและความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก และความคิดเห็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยส่วนรวมอยู่ในระดับพอใช้ และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

สุชิน ศิลธรรม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีความคิดเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย และแนวทางแก้ไขปัญหาคควรดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกรายการ

อวยชัย ศรีตระกูล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมและทัศนคติต่อการประเมินภายในของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองเชียงใหม่ มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินภายในสถานศึกษาโดยมโนทัศน์ว่า การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพนั้น บุคลากรทุกคนต้องร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลงานตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายที่กำหนด

สิริรักษ์ รัชชานันติ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการ ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านเตรียมการ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการรายงาน

นวพร จุทอง (2546) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนวิเชียรชม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า 1) การเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียนให้มีความตระหนักถึง

คุณค่าความสำคัญและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในรวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา 2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของโรงเรียนวิเชียรชม ประกอบด้วย การแต่งตั้งกรรมการ ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลทั้งระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียน วิเคราะห์ตามรายละเอียดของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ นำไปสู่การประชุมหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยการจัดทำเป็นแผนพัฒนาการศึกษา

รุ่งอรุณ บุตรมี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก โรงเรียนบ้านตราด อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการส่งผลให้ครูมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจในการทำงาน ร่วมกันวางแผนพัฒนางาน มีการตรวจสอบประเมินตนเอง ระดมกำลังช่วยเหลือการทำงาน และการศึกษาดูงาน ส่งผลให้บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรงจากโรงเรียนที่ดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จตามการปฏิบัติงานในสภาพจริง ทำให้ครูได้แนวคิด เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคแนวทางการทำงาน ทำให้บุคลากรมีความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนางาน การปฏิบัติงาน

วัลลภ ไม้จำปา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพ ด้านการติดตามคุณภาพ ด้านการประเมินคุณภาพและด้านการรายงานคุณภาพ ในภาพรวมพบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพมีสภาพความพร้อมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการติดตามคุณภาพ ด้านการประเมินคุณภาพและด้านการรายงานคุณภาพตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบก่อนที่จะรับการประเมินคุณภาพ ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพคือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและตัวชี้วัดความสำเร็จคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รองลงมา ด้านการประเมินคุณภาพ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อเสนอแนะด้านความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรมีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกันจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สวัสดิ์ ปาละวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีสภาพการดำเนินการ/ปัญหาประเมินคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

จรุงทิพย์ ศรีโคตา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับ การประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมีความวิตก กังวลต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน มีความวิตกกังวล ต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียม เอกสาร หลักฐาน แบบรายงานผล ด้านการสร้างความเข้าใจ และด้านการเตรียมบุคลากร ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารและ ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตัวแปร สถานศึกษา ประสบการณ์ในการอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา และขนาด โรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความวิตกกังวล มากกว่าผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ที่ไม่เคยอบรมมีความวิตกกังวลมากกว่าผู้ที่เคย อบรม โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพการศึกษามากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปราณี ชัยยันต์ (2548 : บทคัดย่อ) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ทุกขั้นตอน ปัญหาในการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมและรายขั้นตอนอยู่ในระดับ “น้อย” ความต้องการในการพัฒนา คุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ การจัดทำ แผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ใช้ ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และการแต่งตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อจัดทำมาตรฐานการศึกษา ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและ การประชุมคณะกรรมการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

สมาน เพชรนาวา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

จารุบุตร ผิวคำ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการประเมินภายใน ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบสภาพคุณภาพการศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน และผลการศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการประเมินภายใน ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีปัญหาคุณภาพอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาคุณภาพการศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในประเทศกล่าวถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารในการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการวางแผน การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนด มีการประเมินผลเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานให้มีความพร้อมในการประเมินภายนอกในโอกาสต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

การวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในของต่างประเทศ มีดังนี้

เวน (Wayne. 1980 : 1293 - A) ได้ศึกษา การรับรู้บทบาทการประกันคุณภาพการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทการประกันคุณภาพการเรียนการสอนของครูใหญ่ในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานประกันคุณภาพการเรียนการสอนและวิธีการประกันคุณภาพการสอน โดยใช้ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 279 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในงานการประกันคุณภาพการเรียนการสอนที่ผู้บริหาร

ให้ความสำคัญสองด้าน ได้แก่ งานด้านหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน งานการบริหารและนิเทศ การสอน และบทบาทหน้าที่การประกันคุณภาพโรงเรียน ผู้รับผิดชอบมากคือครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูผู้สอนทำหน้าที่นี้น้อยมาก

แพ็ตทรีเซีย (Patyrcia. 1994 : 4-8) ได้ศึกษา การประเมินการก้าวไปสู่การประกันคุณภาพ การศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติงานในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์และออสเตรเลีย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประเทศเยอรมันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการประเมินถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ครูที่ต้องรับผิดชอบเพื่อเกิดการพัฒนาอย่างชัดเจน ใน ประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญและเชื่อถือกับการใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียน โดยมีการควบคุมจาก ส่วนกลาง ประเทศนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญกับการประเมินจากภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยนำเอาระบบการสอบมาตรฐานกลางซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐาน และประเทศ ออสเตรเลียมีการนำเอาระบบประเมินผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน มีการเตรียมการอย่างมีแบบแผนสู่ การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาขั้นสูงต่อไป

อับราม (Abrams. 1996 : 86) ได้ศึกษา การประกันคุณภาพโรงเรียนของครูใหญ่ พบว่า กระบวนการบริหารกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาโดยจัดให้มีการควบคุม กำกับ ติดตามและ การนิเทศการเรียนการสอนจะส่งผลถึงการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยตรง

เชียฮาน (Sheahan. 1997 : 1019 – A) ได้ศึกษา กระบวนการเพิ่มความน่าเชื่อถือและ คำจำกัดความของคุณภาพ พบว่า บทบาทของสาธารณชนมีผลต่อความต้องการในการสร้างคุณภาพ และมาตรการวัดคุณภาพการศึกษาในระดับสูง การสร้างความเชื่อมั่นเป็นวิธีที่ดีที่สุดต่อการวัดคุณภาพ การศึกษา ควรเน้นการวัดผลของนักเรียนให้มากขึ้นในฐานะที่เป็นตัววัดคุณภาพ ชุมชนต้องให้ความสนใจกับบทบาทของภาครัฐในการกำหนดคุณภาพ และคุณภาพการศึกษาในระดับสูงเป็นความคิด ที่ทำได้ยากกับคำจำกัดความ

ปาง (Pang, 2003) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเปลี่ยนแปลงองค์การต่อการประเมินตนเอง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงองค์การเป็นทิศทางใหม่ของการปฏิรูปการเรียนรู้และการปรับปรุงองค์การ การประเมินตนเองของโรงเรียน จึงมีความสำคัญเนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ในฮ่องกงไม่เคยประเมิน ตนเอง และไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะมี บทบาทในการประเมินตนเอง และยุทธศาสตร์การทำให้โรงเรียนให้ทันสมัย (Self-renewal strategy) เป้าหมายสูงสุดของการประเมินตนเองของโรงเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้เป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน ใช้วิธีสัมภาษณ์

ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน และศึกษาจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน พบว่า การประเมินตนเองของโรงเรียน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการเปลี่ยนแปลงองค์กร ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะทำให้งกระบวนการปรับปรุงโรงเรียนดำเนินอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยต่างประเทศกล่าวถึง การนิเทศการศึกษา การกำกับดูแลมีความสำคัญรวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดทั้งมีการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แสดงให้เห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ทางโรงเรียนมีการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑ ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามหัวข้อ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,789 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,159 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 567 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. 2550 : 85 – 88)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้การสุ่มจากประชากรโดยตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 – 149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 12 คน ครูผู้สอน จำนวน 205 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 100 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยให้กระจายตามขนาดของโรงเรียนตามสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผลการเลือกกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพตำแหน่งจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร (คน)				กลุ่มตัวอย่าง (คน)			
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	กรรมกรฯ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	กรรมกรฯ	รวม
1. เมืองบุรีรัมย์	27	411	243	681	5	73	43	121
2. ลำปลายมาศ	19	380	171	570	4	67	30	101
3. บ้านด่าน	6	104	54	164	2	17	10	29
4. ชำนิ	11	264	99	374	2	46	18	66
รวม	63	1,159	567	1,789	13	203	101	317

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scale) กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับปฏิบัติ
5	หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก
3	หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ร่างข้อคำถามตามนิยามศัพท์เฉพาะนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามที่ได้ศึกษาในข้อ 1 จำนวน 84 ข้อ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่เสนอแนะ
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขตามข้อ 3 แล้ว ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย
 - 3.1 นายชาญณรงค์ ศิริอำพันกุล ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1
 - 3.2 ณีฎฐชัย เอี่ยมสร้อย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดชีดู่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1
 - 3.3 นายธัญวิษณุ ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหนองครก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1
4. นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence - IOC) ปรากฏว่าได้ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ทุกข้อจึงถือว่าใช้ได้
5. ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามจึงนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน
7. นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541 : 226 – 227) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีและขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อนำไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ผ่านไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยกับบุคลากรในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยเพื่อนำมาแยกวิเคราะห์ตามความมุ่งหมาย
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามตามกำหนดผู้วิจัยคิดตามด้วยตนเอง
4. ผลปรากฏว่าเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
3. วิเคราะห์การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. เปรียบเทียบการปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้ค่าเอฟ (F-test) และวิธีการของเซฟเฟ
5. ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูล

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2540 : 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance)

เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' Method) มีสูตรดังนี้ (ธารินทร์ ศิลป์จารุ. 2548 : 201)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ K	แทน จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
F^*	แทน ค่า F ที่เปิดจากตารางความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_{within}	แทน ค่า Mean square within group
n	แทน จำนวนตัวอย่าง ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

$S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F -distribution

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -distribution

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)

df แทน ระดับความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายใน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

สถานภาพตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	13	4.10
2. ครูผู้สอน	203	64.04
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	101	31.86

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 317 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10 ครูผู้สอน จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 64.04 และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 31.86

ตอนที่ 2 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายใน

ตาราง 4.2 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.23	.38	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน	4.16	.51	มาก
3. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา	4.11	.68	มาก
4. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	4.24	.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.19	.42	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11 - 4.24$)

ตาราง 4.3 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ.....	4.16	.64	มาก
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต.....	4.31	.70	มาก
3. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที.....	4.44	.65	มาก
4. ผู้เรียนมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม.....	4.38	.68	มาก
5. ผู้เรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า.....	4.41	.65	มาก
6. ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย.....	4.35	.67	มาก
7. ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม.....	4.28	.68	มาก
8. ผู้เรียนเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม.....	4.26	.75	มาก
9. ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ.....	4.16	.62	มาก
10. ผู้เรียนเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน.....	4.19	.64	มาก
11. ผู้เรียนทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง.....	4.27	.69	มาก
12. ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้.....	4.31	.65	มาก
13. ผู้เรียนรู้สึกที่ติดต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ.....	4.20	.83	มาก
14. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีการคิดแบบองค์รวม.....	4.31	.71	มาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
15. ผู้เรียนสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้.....	4.26	.69	มาก
16. ผู้เรียนประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างมีสติ.....	4.17	.74	มาก
17. ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ.....	4.11	.76	มาก
18. ผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยตามเกณฑ์.....	4.25	.79	มาก
19. ผู้เรียนมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์...	4.19	.72	มาก
20. ผู้เรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียนหรือนำเสนอ ด้วยวิธีต่าง ๆ.....	4.21	.73	มาก
21. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ.....	4.18	.69	มาก
22. ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนา การเรียนรู้.....	4.22	.76	มาก
23. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียนและการฟังรู้จักตั้งคำถาม เพื่อหาเหตุผล.....	4.12	.79	มาก
24. ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ได้ทั้งใน และนอกสถานศึกษา.....	4.10	.77	มาก
25. ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้และชอบมาโรงเรียน.....	4.21	.75	มาก
26. ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย สม่ำเสมอ.....	4.15	.77	มาก
27. ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์.....	4.27	.69	มาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
28. ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยง สถานะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ.....	4.20	.69	มาก
29. ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น.....	4.18	.63	มาก
30. ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น.....	4.12	.87	มาก
31. ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ.....	4.30	.73	มาก
32. ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/ นาฏศิลป์.....	4.16	.68	มาก
33. ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/ นันทนาการ.....	4.15	.69	มาก
เฉลี่ยรวม	4.23	.38	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10 - 4.44$)

ตาราง 4.4 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการเรียนการสอน

การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในด้านการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูผู้สอนมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ.....	4.10	.71	มาก
2. ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน.	4.14	.74	มาก
3. ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอน และพัฒนาผู้เรียน.....	4.17	.76	มาก
4. ครูผู้สอนมีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้างและยอมรับการเปลี่ยนแปลง.....	4.20	.76	มาก
5. ครูผู้สอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่าขึ้นไป.....	4.22	.80	มาก
6. ครูผู้สอนสอนตรงตามวิชาเอก-โทหรือตรงตามความถนัด....	4.29	.73	มาก
7. ครูผู้สอนมีจำนวนเพียงพอ (หมายรวมถึงครู และบุคลากรสนับสนุน).....	4.33	.71	มาก
8. ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	4.17	1.03	มาก
9. ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียน เป็นรายบุคคล.....	4.04	.84	มาก
10. ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	4.15	1.09	มาก
11. ครูผู้สอนมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา การเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน.....	4.23	.97	มาก
12. ครูผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้อง กับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการ ของผู้เรียน.....	3.95	1.00	มาก
13. ครูผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยน การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ.....	4.00	.86	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในด้านการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
14. ครูผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน.....	4.24	.92	มาก
เฉลี่ยรวม	4.16	.51	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน มีระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95 - 4.33$)

ตาราง 4.5 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

การปฏิบัติการประกันการบริหารและการจัดการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ.....	4.26	.95	มาก
2. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์และผู้นำทางวิชาการ	4.34	.87	มาก
3. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ.....	4.42	.81	มาก
4. ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ.....	4.15	1.05	มาก
5. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์.....	4.13	.96	มาก
6. สถานศึกษามีการจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน.....	4.01	1.06	มาก
7. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง.....	4.08	.85	มาก
8. สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง.....	4.10	.84	มาก
9. ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน.....	3.98	1.13	มาก
10. สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา.....	4.18	.91	มาก
11. สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม.....	4.21	.89	มาก
12. สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมพัฒนาสถานศึกษา.....	4.02	.74	มาก
13. สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน.....	3.85	.98	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

การปฏิบัติการประกันการบริหารและการจัดการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
14. สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล.....	4.11	.97	มาก
15. สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น.....	4.30	.87	มาก
16. สถานศึกษามีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน เลือกเรียนตามความสนใจ.....	3.92	1.12	มาก
17. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน.....	3.83	1.04	มาก
18. สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้.....	4.03	.96	มาก
19. สถานศึกษามีการจัดระบบการบันทึกการรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน.....	3.95	1.07	มาก
20. สถานศึกษามีระบบการนิเทศการสอนและนำผล ไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ.....	3.81	1.04	มาก
21. สถานศึกษามีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนการสอน.....	4.15	.98	มาก
22. สถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ที่เข้มแข็งและทั่วถึง.....	4.01	.91	มาก
23. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนอง ความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ ของผู้เรียน.....	4.15	.85	มาก
24. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนอง ความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียน ให้เต็มศักยภาพ.....	4.17	.82	มาก
25. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม.....	4.06	1.07	มาก
26. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ.....	4.07	1.01	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

การปฏิบัติการประกันการบริหารและการจัดการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
27. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย.....	4.24	1.03	มาก
28. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย.....	4.10	1.09	มาก
29. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม.....	4.12	1.11	มาก
30. สถานศึกษามีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและ ความปลอดภัยของผู้เรียน.....	4.10	.89	มาก
31. สถานศึกษามีการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.....	4.60	.72	มากที่สุด
32. สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี.....	4.15	.87	มาก
33. สถานศึกษามีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกสถานศึกษา.....	4.09	.99	มาก
เฉลี่ยรวม	4.11	.68	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทั้งหมดอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.81 - 4.42$) ยกเว้นเรื่องสถานศึกษามีการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

ตาราง 4.6 การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

การปฏิบัติการประกันการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล กับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น.....	4.04	1.12	มาก
2. สถานศึกษาสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา.....	4.31	.94	มาก
3. สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้ และบริการชุมชน.....	4.29	.73	มาก
4. สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน.....	4.33	.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.24	.57	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.04 - 4.33$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง

ตาราง 4.7 การเปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง
เป็นรายด้าน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
คุณภาพผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.13	.02	.45	.64
	ภายในกลุ่ม	314	46.08	.15		
	รวม	316	46.15			
การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.55	.77	1.04	.33
	ภายในกลุ่ม	314	80.12	.26		
	รวม	316	80.68			
การบริหารและการจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.45	.73	1.59	.21
	ภายในกลุ่ม	314	143.61	.46		
	รวม	316	145.06			
การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.75	1.37	4.25*	.02
	ภายในกลุ่ม	314	101.61	.32		
	รวม	316	104.36			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.82	.41	2.34	.10
	ภายในกลุ่ม	314	54.73	.17		
	รวม	316	55.55			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.8 ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา
	\bar{X}	3.69	3.71	3.56
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.69	-	.17	.29
ครูผู้สอน	3.71	-	-	.12
คณะกรรมการสถานศึกษา	3.56	-	-	-

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มีระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยรวม
ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

สมมติฐานของการวิจัย

ที่มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 จำนวน 1,789 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยให้กระจายตามขนาดของโรงเรียนตามสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 84 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 317 ฉบับ ได้รับกลับคืน จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางการศึกษาและใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้
 - 4.1 ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ
 - 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาจัดอันดับความสำคัญ
 - 4.3 ข้อมูลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ใช้ F-test และวิธีการหาของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวม รายด้าน

และรายชื่อเกือบทั้งหมด ยกเว้นเรื่องสถานศึกษามีการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมและรายด้านเกือบทั้งหมด ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกันในระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวม รายด้าน และรายชื่อเกือบทั้งหมด ยกเว้นเรื่องสถานศึกษามีการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า ทางโรงเรียนได้จัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้ กำหนดไว้อย่างชัดเจนรวมทั้งตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ทางโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์อย่างครบถ้วน ส่งผลให้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชิน ศีลธรรม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีการดำเนินการทุกกลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดตัวบ่งชี้ไว้ พร้อมทั้งเกณฑ์การประเมินที่ทางโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ชัยยันต์ (2548 : บทคัดย่อ) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 2 พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า การบริหารและการจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการตามกรอบที่กฎหมายกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดตัวบ่งชี้พร้อมทั้งเกณฑ์การประเมิน ซึ่งทางโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน เพชรนาวา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า การจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงและมีการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดตัวบ่งชี้พร้อมทั้งเกณฑ์การประเมิน ทางโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุบุตร ผิวคำ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์

การประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการประเมินภายใน ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมและรายด้านเกือบทั้งหมด ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ แตกต่างกันในระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกัน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการดำเนินการจัดการศึกษา มีการโน้มน้าวให้ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เห็นพ้องต้องกันก่อนที่จะดำเนินการประกอบกับวัฒนธรรมแบบไทยจะมีการให้เกียรติผู้นำ มีการยอมรับนับถือ รวมทั้งความคุ้นเคยและศรัทธาในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงส่งผลต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุงทิพย์ ศรีโคตา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้เรียนโดยการประชุมชี้แจงเกณฑ์การประเมินให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจและสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง
2. ควรศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนการสอนโดยการประชุมชี้แจงเกณฑ์การประเมินให้ครูผู้สอนและนักเรียนเข้าใจสามารถดำเนินการให้บรรลุตามตัวบ่งชี้ได้อย่างถูกต้อง
3. ควรมีการประชุมชี้แจงเกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้ให้คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทราบแนวทางในการปฏิบัติอย่างชัดเจน
4. ควรมีการประชุมชี้แจงเกณฑ์การประเมินรวมทั้งตัวบ่งชี้ให้ชุมชนทราบและ

ขอความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรจัดทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ควรจัดทำวิจัยโดยการสอบถามนักเรียน ผู้ปกครองเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์

ยิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยกับโรงเรียนอื่น ๆ ทุกประเภท

4. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวแปรเฉพาะตำแหน่งครูศึกษาตัวแปรอายุ เพศ ระดับ การศึกษาและประสบการณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน University
BUNIPRIMA COLLEGE

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). การบริหารระบบคุณภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- (2541). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2540). คู่มือการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน. อุตรธานี : เสมารธรรม.
- (2542 ก). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- (2542 ข). การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม 2 แนวทาง
การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2542 ค). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). แนวดำเนินงานโครงการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
เพื่อพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับจังหวัดของ
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กษมา วรวรรณ ณ อรุณยา. (2541, กันยายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา," ปฏิรูปการศึกษา.
16 – 18.
- เกตุ วิเศษชุมพล. (2542). ศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
พ.ศ. 2541 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- แก้วเวียง วิโรจน์รัตน์. (2544). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรุงทิพย์ ศรีโคตา. (2547). ความวิตกกังวลต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษา
จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ
งานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- จารุบุตร ผิวคำ. (2551). สภาพและปัญหาคุณภาพการศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จำเนียร ใจสำคัญ. (2542). การปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจริญ ไวรวัจนกุล. (2545). การบริหาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี. สุรินทร์ : สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- เจษฎา แซ่มประเสริฐ. (2540, มกราคม – มีนาคม). “ISO 9000 การศึกษากับการประกันคุณภาพ.”
สารพัฒนาหลักสูตร. 16(128) : 36 – 42.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2541). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ชาติชาย พิมพ์ไสย. (2544). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทำเนียบ มหาพรหม. (2543). การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธงไชย บุญเรือง. (2547). รูปแบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญญาทิพย์ บุณณพันธ์วิวัฒน์. (2544). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัด
นครนายก ปีการศึกษา 2543. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานีินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS. กรุงเทพฯ : วี อินเตอร์.
- ธีระ รุณเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- นภวรรณ ศรีภูธร. (2544). การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นวพร จุทอง. (2546). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนวิเชียรชม สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) สงขลา :
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิยม โพธิ์งาม. (2544). การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน
โรงเรียนนาร่อง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนตร เตโซ. (2542). การควบคุมการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2540). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2541). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ :
ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ :
ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราณี ชัยยันต์. (2548). ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรีชา มีพงษ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12. (ซี ดี รอม). วิทยานิพนธ์ ก.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แหล่งที่มา :
ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์.
- พิฑูรย์ พิลาวัลย์. (2542). ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียนระดับ
ก่อนประถมศึกษาศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนอนุบาลหนองคาย ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม.
- พุด พรหมินทร์ (2542). สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และคณะ. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งอรุณ บุตรมี. (2546). **การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก โรงเรียนบ้านตราด อำเภอไพรีบึง จังหวัดศรีสะเกษ**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัลลภ ไม้จำปา. (2546). **ความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยองค์กรภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาและครู อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สยามมิตรการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). **การบริหาร หลักการและทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- เศรษฐศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2541). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามความคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สงบ ลักษณะ. (2541, สิงหาคม – กันยายน). “**แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา**.” *ข้าราชการครู*. 18(6) : 2 – 4.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2541). **การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สมาน เพชรนาวา. (2549). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สวัสดิ์ ปาละวงศ์. (2546). **การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (2550). **ข้อมูล 10 มิถุนายน**. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541 ก). การประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 1
 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2541 ข). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง เล่มที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2541). แนวดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพและการรับรอง
 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครู-
 อาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด
 กรมสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก : ฝ่ายพัฒนาการศึกษา สำนักงานสามัญศึกษา
 จังหวัดพิษณุโลก.
- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2541). การตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). พระราชบัญญัติ
 การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ :
 พริกหวานกราฟฟิค.
- ตีปพนนท์ เกตุทัต. (2542, มีนาคม). แนวทางปฏิรูประบบการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ,
 ปฏิรูปการศึกษา. 1(12) : 5.
- ตีปพนนท์ เกตุทัต และคณะ. (2540). ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สิริรักษ์ รัชชานันติ. (2545). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 พระนครเหนือ.
- สุชิน ศีลธรรม. (2544). การศึกษาความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน.
 ปริญญาโท ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สุพล วังสินธุ์. (2545,มิถุนายน). "การบริหารการศึกษาโรงเรียนตามแนวการปฏิรูปการศึกษา,"
วารสารวิชาการ. 5(6) : 29.
- สุมิตรา จุศิริวงศ์. (2546). ความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินฤญาติพันธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสนาะ ดิยาว. (2545). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2542). คู่มือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เกณฑ์มาตรฐาน. นครราชสีมา :
หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา.
- อวยชัย ศรีตระกูล. (2544). ความพร้อมและทัศนคติต่อการประเมินผลภายในของโรงเรียนเอกชนอำเภอ
เมืองเชียงใหม่. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Abrams, M. E. (1996). **Validation of Blumberg's Trust Factors : An Exploration of the Extent
of Teacher's Willingness to Innovate.** Arizona : Northern Arizona University.
- Pang, N. S. K. (2003). **Initiating School Organizational Change through Self Evaluation.**
Department of Education Administration and Policy. The Chinese University of
Hong Kong
- Patricia, B. (1994, April). "Approach to Quality Assurance and Control in Other Country."
American Education Research Association. : 4 – 8.
- Sheahan, P. M. (1997, Judy). "The Accreditation Process and Definition of Quality," **Dissertation
Abstracts International.** 59(01) : 1019 -A.
- Wayne, B. E. (1980, September). "Perception of Elementary School Conceding their Role in
Supervision." **Dissertation Abstracts International.** 41 : 1293 –A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๖๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณชาญณรงค์ ศิริอำพันธ์กุล

ด้วย นายเกษญา พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๖๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณณัฐชัย เอี่ยมสร้อย

ด้วย นายเจษฎา พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๖๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธัญวิษณุ ไตรรัตน์

ด้วย นายเจษฎา พรหมบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

โดย

นายเจษฎา พรหมบุตร

นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
- () ครูผู้สอน
- () คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระดับปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านข้อความอย่างละเอียดรอบคอบและพิจารณาว่าโรงเรียนของท่าน
มีการประกันคุณภาพภายในอย่างไร โดยให้ขีดเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องตรงกับคะแนนของ
ลักษณะต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งช่องคะแนนต่าง ๆ มีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอรับรองว่า คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่ทำให้เกิดความเสียหาย
แก่ท่านทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน
เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(เจษฎา พรหมบุตร)

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านคุณภาพผู้เรียน					
1.	ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตนตาม หลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ.....
2.	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต.....
3.	ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที.....
4.	ผู้เรียนมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เพื่อส่วนรวม.....
5.	ผู้เรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและ ส่วนรวมอย่างคุ้มค่า.....
6.	ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่ง ความเป็นไทย.....
7.	ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึง ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม.....
8.	ผู้เรียนเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการ อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม.....
9.	ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ.....
10.	ผู้เรียนเพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบใน การทำงาน.....
11.	ผู้เรียนทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจ ในผลงานของตนเอง.....
12.	ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้.....
13.	ผู้เรียนรู้สึกที่ติดต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับ อาชีพที่ตนสนใจ.....
14.	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิด รวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีการคิด แบบองค์รวม.....

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15.	ผู้เรียนสามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้.....
16.	ผู้เรียนประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีสติ.....
17.	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ.....
18.	ผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยตามเกณฑ์.....
19.	ผู้เรียนมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์.....
20.	ผู้เรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียนหรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ.....
21.	ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ.....
22.	ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้.....
23.	ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียนและการฟังรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล.....
24.	ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา.....
25.	ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนร่วมกับผู้อื่น ได้ สนุกกับการเรียนรู้และชอบมาโรงเรียน.....
26.	ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ.....
27.	ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์.....

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
28.	ผู้เรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ.....
29.	ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น.....
30.	ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น.....
31.	ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ.....
32.	ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงาน ด้านดนตรี/นาฏศิลป์.....
33.	ผู้เรียนชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ.....
ด้านการเรียนการสอน						
34.	ครูผู้สอนมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ.....
35.	ครูผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน.....
36.	ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน.....
37.	ครูผู้สอนมีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้างและยอมรับการเปลี่ยนแปลง.....
38.	ครูผู้สอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป.....
39.	ครูผู้สอนสอนตรงตามวิชาเอก-โทหรือตรงตามความถนัด.....
40.	ครูผู้สอนมีจำนวนเพียงพอ (หมายรวมถึงครูและบุคลากรสนับสนุน).....

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
41.	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....
42.	ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....
43.	ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....
44.	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน.....
45.	ครูผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน.....
46.	ครูผู้สอนมีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ.....
47.	ครูผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน.....
ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา						
48.	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ.....
49.	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ.....
50.	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ.....
51.	ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ.....

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
52.	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์.....
53.	สถานศึกษามีการจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน.....
54.	สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง.....
55.	สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง.....
56.	ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน.....
57.	สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา.....
58.	สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม.....
59.	สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา.....
60.	สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน.....
61.	สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล.....
62.	สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น.....
63.	สถานศึกษามีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ.....
64.	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน.....

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
65.	สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้.....
66.	สถานศึกษามีการจัดระบบการบันทึกการรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน.....
67.	สถานศึกษามีระบบการนิเทศการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ.....
68.	สถานศึกษามีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน.....
69.	สถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง.....
70.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน.....
71.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ.....
72.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม.....
73.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรม/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ.....
74.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย.....
75.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย.....
76.	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม.....
77.	สถานศึกษามีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายเกษญา พรหมบุตร

วันเดือนปีเกิด 18 มีนาคม 2505

สถานที่เกิด อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 115 หมู่ที่ 4 ตำบลโคกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ
จังหวัดบุรีรัมย์ 31130 โทรศัพท์ 08-3383-4697

ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครูชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านวานเขื่อนค้อวิทยา อำเภอลำปลายมาศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2517 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนท่าตูม อำเภอท่าตูม
จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. 2522 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์
อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. 2525 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง)
วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. 2546 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการประถมศึกษา
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2555 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์